معنای عبارت «خذوا ما رووا ذرو ما رأوو»؛ تأیید روایات و نفی فتوا

در مانحن فیه آلآن صحبت سر این است: فرمودهاند:

> **برخی کتب در دسترس مردم بود ولی صاحبان آن ها استقامت در طریق ندانشتند. مانند کتب بنو فضال. معروف است که امام در این موارد فرمودند خذو ما رووا ذرو ما رأوو. حال در این جا چند سوال مطرح میشود: الف) آیا اصحاب پی این حرف امام را گرفتند یا خیر؟ روشن است که با توجه به ابتلای شدید و تبعیت شیعه از امام، حتما پاسخ به این سوال مثبت است.[1]**

ما هم قبول داریم. یعنی شیعه دنبال این را گرفتند. یعنی روایات را اخذ کردند و رأی آنها را رها کردند.

> **ب) چه کسانی مخاطب اصلی این کلام امام بودند؟ با توجه به این که تشخیص روایت از رأی، امر تخصصی است، روشن است که مخاطب اصلی علمای دین هستند.زیرا این گونه نبوده که رأی و روایت آن ها دائما از هم قابل تفکیک باشد بلکه اگر این گونه بود اساسا شبهه خاصی وجود نداشت. این احتمال وجود داشته که برخی رأی خود را به امام نسبت می دادند. کلمات مرحوم شیخ در مورد عبدالله بن بکیر شاهد خوبی بر این مطلب می باشد. ایشان می فرمایدد شخصی مانند عبدالله بن بکیر، برای این که فتوای خودش را جا بیندازد، آن را به زراره نسبت می دهد.**

«**چه کسانی مخاطب اصلی این کلام امام بودند؟**»؛ما یعنی عوام؛ یعنی اینکه حضرت فرمودند: خذوا ما رووا و ذروا ما رأوو، مخاطبشان چه کسانی بودند؟ علماء شیعه این کار را میکردند و بعد به عوام میدادند.

«**کلمات مرحوم شیخ در مورد عبدالله بن بکیر شاهد خوبی بر این مطلب می باشد**»؛ حال کلمات شیخ و اسناد به آن گام دوم است.

در قدم اول این سؤال را مطرح می‌کنم؛ روایتی که راجع به بنی فضال است، مستقیماً که از خود امام نیامده است. تا جایی که من می‌دانم مرحوم شیخ الطائفه در کتاب غیبتشان، وقتی صحبت از شلمغانی بوده، از جناب حسین بن روح نوبختی سلام الله علیه نقل کرده‌اند که از ایشان سؤال کردند. راوی می‌گوید از حسین بن روح سؤال کردم که آقا شلمغانی اینچنین شد! از رده خارج شد! اما «بیوتنا من کتبه ملأ»[2]؛ خانه‌های ما از کتب شلمغانی محمد بن علی، پر است. جناب حسین بن روح به نقل شیخ در غیبت چه جوابی دادند؟ گفتند «اقول فیه ما قال ابومحمد علیه‌السلام فی کتب بنی فضال». از حضرت سؤال کردند بیوت ما از کتب بنی فضال پر است، چه کار کنیم؟ حضرت فرمودند «خذوا ما رووا و ذروا راوا».

تا جایی که من می‌دانم خود حدیث مسند به امام نیست. فقط نقل جناب حسین بن روح است، آن هم وقتی که می‌خواست راجع به کتب شلمغانی صحبت بفرمایند.

شاگرد: بالأخره دارد می گوید که امام فرموده اند.

---

[1] فدکیه

[2] الغيبة نویسنده : الشيخ الطوسي جلد : 1 صفحه : ۳۸۹

بازبینی #3
ایجاد شده 5 ژانویه 2026 15:50:27 توسط ... .
به روزرسانی شده 5 مارس 2026 14:46:33 توسط ... .